

Exam. Code : 103201
Subject Code : 1019

B.A./B.Sc. 1st Semester

HISTORY

[History of India (C. 1000)]

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— There are EIGHT questions. Candidates are required to attempt any FIVE questions. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. How far the archeological sources help in constructing the history of ancient India ?
2. (A) Seals and Script of Indus Valley Civilization.
(B) Harappan religion.

SECTION—B

3. Give an account of the principal republics and kingdoms that emerged in India in the 6th Century BC.
4. Examine the spread and sectarian development of Buddhism.

SECTION—C

5. Describe the factors which led to the decline of the Maurya Empire.
6. Discuss the salient features of the administration under the Gupta rulers.

SECTION—D

7. Write about the establishment of Vardhana Kingdom. Also discuss the achievements of Harsha related to religion, literature and education.
8. Who were the Rajputs ? Critically examine the various theories regarding their origin.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸੰਬੰਧੀ ਸੋਮੇ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
2. (ੳ) ਸਿੰਧੂ ਘਾਟੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਤੇ ਲਿਖੀ (ਅ) ਹਤੱਪਾ ਧਰਮ।

ਭਾਗ—ਅ

3. ਛੇਵੀਂ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਤਪੰਨ ਮੁੱਖ ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਗਣਰਾਜਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ।
4. ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਤੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ।

भाग—ए

5. ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਮੌਰੀਆ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਪਤਨ ਹੋਇਆ ?
6. ਗੁਪਤ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

भाग—स

7. ਵਰਧਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। ਨਾਲ ਹੀ ਹਰਸ਼ ਵਰਧਨ ਦੀਆਂ ਧਰਮ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
8. ਰਾਜਪੂਤ ਕੌਣ ਸਨ ? ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਕੁਲ ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੋਈ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹੈ।

भाग—क

1. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਰੋਤ ਕਿਵੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ? <https://www.gnduonline.com>
2. (ਕ) ਸਿੰਧੂ ਘਾਟੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਸੁਹਰੇਂ ਅਤੇ ਲਿਪਿ।
(ਖ) ਹੜੱਪੱਪਾ ਧਰਮ।

भाग—ख

3. 6 ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬੱਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਭਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗਣਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰੋ।
4. ਬੌਦੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਸਾਂਪ੍ਰਦਾਇਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪਰੀਕਸ਼ਣ ਕਰੋ।

भाग—ग

5. ਉਨ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਮੌਰੀਆ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਪਤਨ ਹੋਇਆ।
6. ਗੁਪਤ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

भाग—घ

7. ਵਰਧਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਧਰਮ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਰਾਜਪੂਤ ਕੌਣ ਸਨ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।